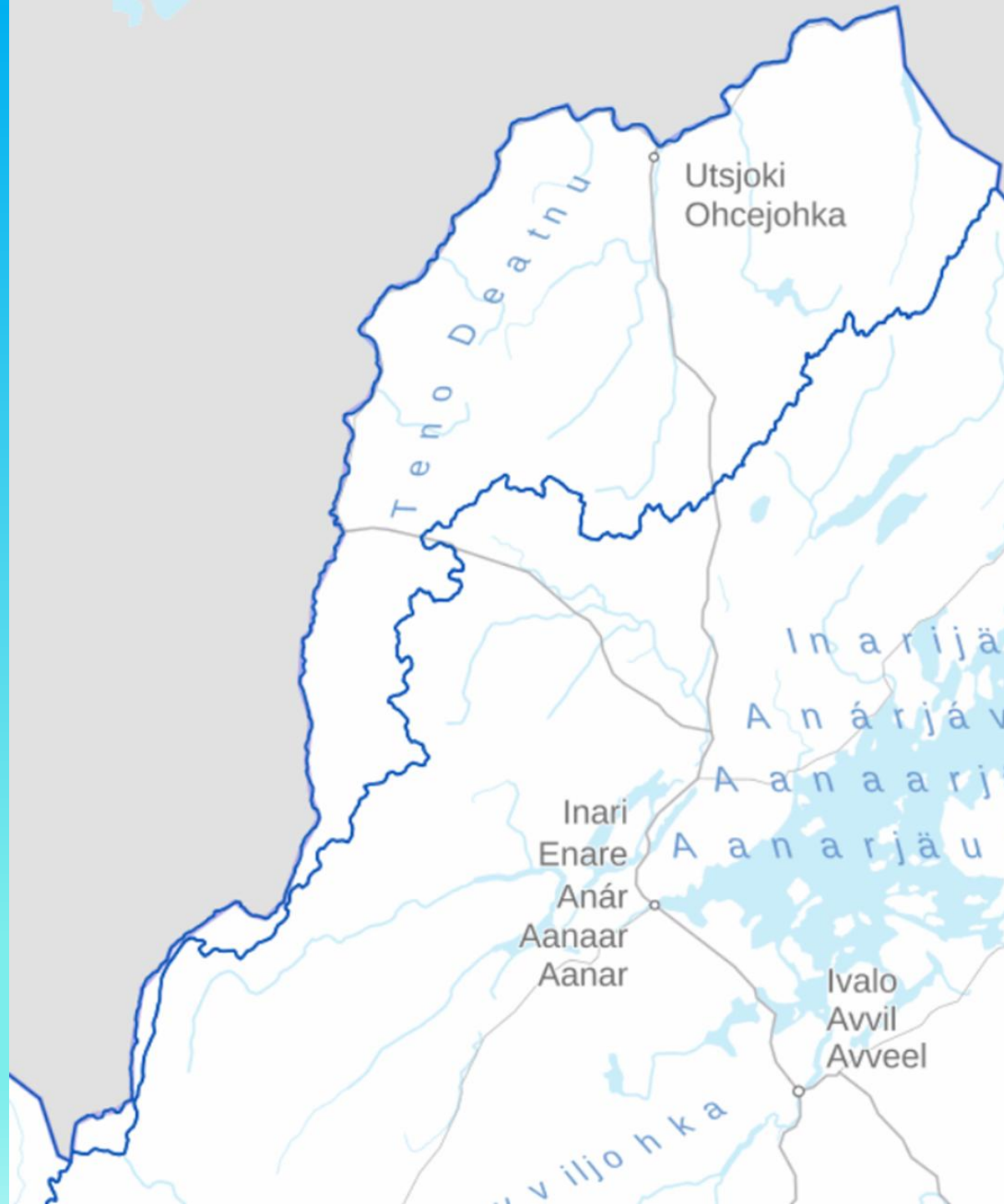

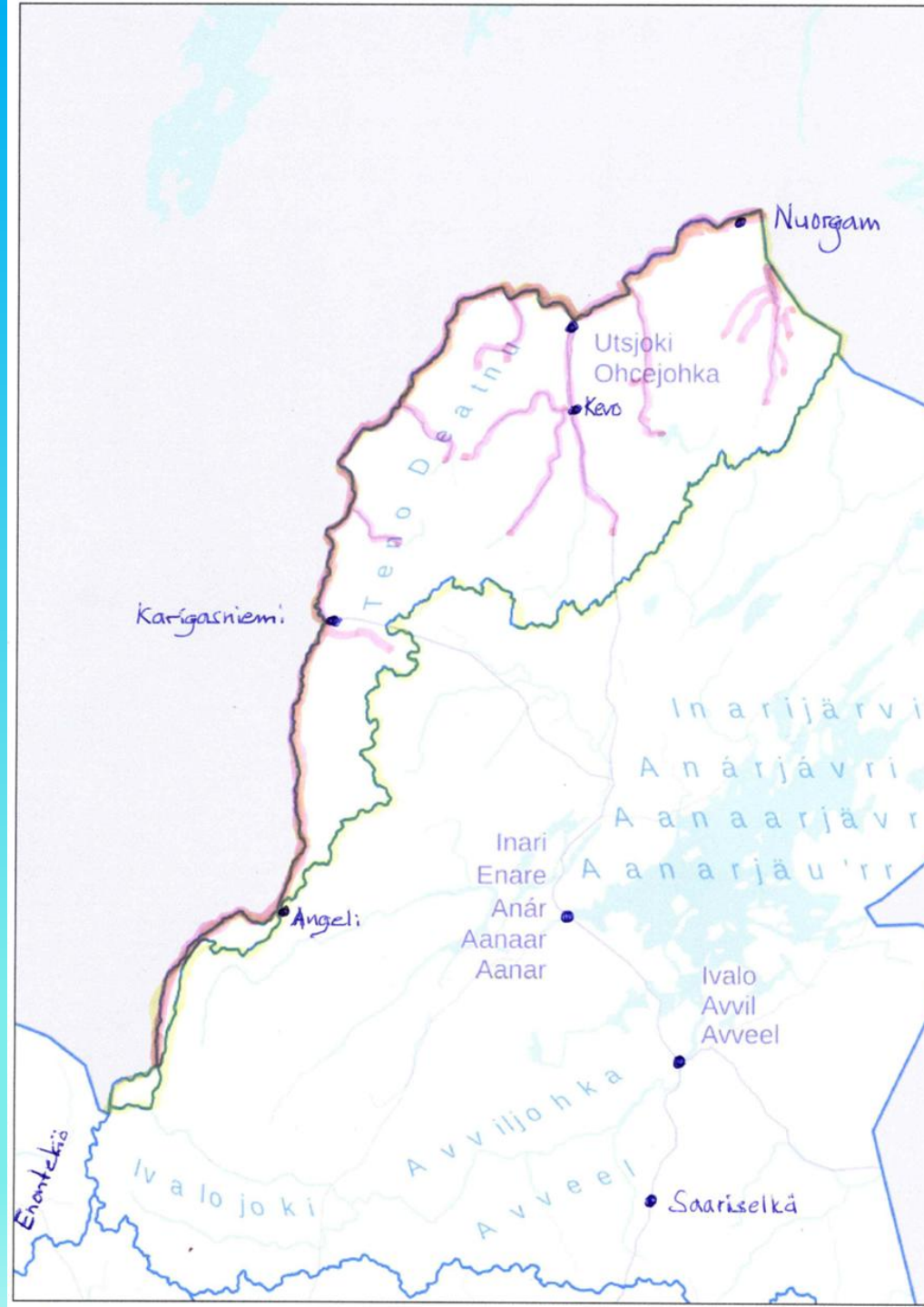
Tenon kalatalousalue

Lapin kalatalousaluepäivät 13.-14.11.2025 Mika Aikio

Tenon kalatalousalue

- Tenon kalatalousalue (Deanu guolledoalloguovlu) on Suomen pohjoisin kalatalousalue.
- Tenon kalatalousalue käsittää Tenon vesistöalueen sivuvesistöineen Suomen puolella.
- Suurin osa Suomen puolen vesistöalueesta sijaitsee Utsjoen kunnan alueella ja loput Inarin ja Enontekiön kunnissa.
- Vesistöalueen merkittävimmät sivujoet ovat Pulmankijoki, Vetsijoki, Utsjoki, Kevojoki, Tsarsjoki, Kuoppilasjoki, Nilijoki, Akujoki, Karigasjoki ja Vuomajoki.
- Alueella on lukuisia tunturialueella sijaitsevia järvi-, lampi ja purovesiä, ja osa niistä on hankalasti saavutettavissa. Alueen virtaavat vedet ovat lähes kaikki vaelluskalavesiä ja järvistä suurin osa kirkkaita, vähäravinteisia tunturijärviä.

Tenon kalatalousalue lukuina

- Kalatalousalue perustettiin 7.2.2019
- Kokonaispinta-ala on 5 113 km²
- Vesialuetta 19 495 hehtaaria
- Suomen ja Norjan rajajokiosuuden pituus on 288 km
- Valtion vesialueiden omistuosuus rajajokiosuudella on 1/3, mutta kalastusoikeuksien osuus on hyvin pieni

Tenon kalatalousalueen tehtävät

- Kalatalousalueen tarkoituksena on kehittää alueensa kalataloutta sekä edistää jäsentensä yhteistoimintaa kalavarojen kestävän käytön ja hoidon järjestämiseksi sekä Tenon laaksojen saamelaisten ja heidän jälkeläistensä kalastuksen turvaaminen ja kehittäminen
- Tenon lupamyynnin järjestäminen
- Tenon venerekisteritehtävien hoitaminen (Traficom). Ainoastaan Tenon kalatalousalue hoitaa näitä tehtäviä
- Tenon luparahapalautusten jakaminen vesialueiden omistajille

Kalavesien tuotto

- Tenon kalatalousalueella avovesiaikainen kasvukausi jää reiluun kolmeen kuukauteen. Kevättalvella ja syksyllä kasvukausi voi jatkua jääpeitteestä huolimatta.
- Alhaalla jokilaaksoissa kasvukausi on jopa kuukauden pidempi kuin tunturiylängöllä. Ympäröivä kasvillisuus ja eliökunnan monimuotoisuus vaikuttavat myös tuotantokykyyn.
- Veden kalantuotantokyky voi vaihdella suuresti läheisilläkin alueilla. Kirjallisuuden perusteella alueen kalantuotantokyvyn on arvioitu olevan järvissä 1–3 kg /ha vuodessa.
- Jokien tuotantokyky on moninkertainen järviin verrattuna. Vaeltavat jokikalat käyvät syönnöstämässä meressä tai järvessä ja siten lisäävät kalantuottoa ja saalista.
- Laajimmin vesien kalastoja ovat muuttaneet 1950-luvulla alkaneet kalanistutukset. Istutusten päätavoitteena on ollut lisätä vesien kalantuottokykyä. Istutukset tuhosivat kymmeniä alkuperäisiä rautukantoja ja muuttivat pysyvästi kalastoja. Luontaisten kalakantojen palauttaminen aloitettiin 1980- luvun loppupuolella. Erityiskohteena ovat olleet rautuvedet.

Luonnontilaisuus ja veden laatu

- Pintavesien ekologisen tilan luokittelun mukaan Tenon kalatalousalueen vedet luokitellaan erinomaisiksi, ainoastaan muutama paikka on määritelty luokkaan ”hyvä”.
- Vedet ovat kirkkaita ja näkösyvyys järvissä on useita metrejä. Tunturijärvissä näkösyvyys voi olla jopa yli 10 metriä.
- Aikojen saatossa vesistöjen tilaa ovat muuttaneet vain kalanistutukset, ilman kautta tuleva laskeumat sekä maatalouden päästöt -1990 luvulle saakka, maatalouden huomattava väheneminen on ollut vaikuttava tekijä maatalouden päästöjen vähenemisessä.

Ihmisen vaikutus vesistöön ja kalakantoihin

- Siian istutukset
- Kyttyrälohi
- Ilmaston muutos

A wide-angle landscape photograph capturing a serene sunset or sunrise scene. The sky is filled with dramatic, layered clouds in shades of grey, blue, and white, with a vibrant orange and yellow glow from the low sun breaking through near the horizon. In the foreground, a river flows from the right towards the center, its surface reflecting the warm light. The left bank is rugged, covered with numerous dark, smooth rocks of various sizes and patches of green moss and low-lying vegetation. A line of trees, including some with bare branches and others with green foliage, stands along the left bank. The right bank is also lined with a dense row of green trees. The overall mood is peaceful and majestic.

Kiitos ! Giitu !